

482

482

Acc.nr. Uppt.nr.
Birger Andersson, Sk Albo hd

Bir. Cissa Tjallingmans

En varulv kunde man känna igen på att han hade hopväxta ögonbryn.

Vid Smedstorps herregård hade mor Cissa hört att där funnits två stycken varulvar.-----Den ene av dem var gift och en dag, när han gick ~~med~~ och slog hö med sin hustru, som var med barn, kände han på sig att han skulle bli förvandlad. För varulvar var sådana, som blev förvandlade till stora svarta hundar och de rev ihjäl havande kvinnor och åt upp fostren. -----När han nu kände att det var något galet, sade han till hustrun att hon skulle freda sig med tjuvan(hötjugan) men hon skulle inte sticka. Så blev han en stor svart hund och började jaga hustrun, men hon slog ifrån sig med tjugan till han blev mänska igen.-----Samme var-

(235.5)

ulv kom en natt till gården bredvid, där det fanns en piga som var med barn. Han var som en hund när han kom och började krasa på dörren och ville in. Till slut fick han opp dörren och skulle rusa på pigan, som var ensam hemma. Men hon fick tag i en gryta med sjudhett vatten, som stod på spiseln och hällde på varulven så han sprang sin väg.---- Men nästa dag såg hon att en av karlarna i granngården var flådd i nacken.

Den andre varulven vii Smedstorp blev botad. Han ville också döda sin hustru och skulle bita henne i låret. Hon visste inte att varulven var hennes man förrän dagen efter. Då upptäckte hon att mannen hade trisslor (tussar, tågor) av hennes filtkjol mellan tänderna. Då sade hon: "Jaså, du är en varulv." Och han svarade: "Tack för du sade det för nu är jag fri."

Varulvarna blevo till på följande sätt. Om en kvinna var rädd att få svåra barnsängar, skulle hon ta en "fölahamn" eller en

"kalvalette"(livmodern hos häst eller ko) och spanna ut den så att hon kunde krypa naken igenom den.

Men i gengäld blevo de barn hon fick straffade så att pojkarna blevo varulvar och flickorna maror.

Acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson,

Sk Albo hd

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Hur maran ser ut vet ingen, för hon visar sig aldrig, men blev man riden av henne skulle man ha en marsten hos sig i sängen, så kunde hon inte komma dit. Marstenen var en rund sten med ett hål i.----- Hade man ingen marsten skulle man lukta på "tåfisen" innan man lade sig. Tåfisen är smutsen mellan tårna.

Maran kunde också rida hästarna och då flätade man deras man och svans så att det var mest omöjligt att få opp det. Men hängde man en marsten över spiltan blev hästen ej ofredad.

482

Folkminnesarkivet, Lund

Acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson,

Sk Albo hd

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Per Hansson i St. Olof har berättat för mor Cissa att han
sett järndörren som leder in i berget till jätten.

Folkminnesarkivet, Lund

482

Acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson,

Sk Albo hd

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

En gång kom jätten och red. Mötte en bonde som skulle till
Appahöj Bonden bad få rida med. Det fick han och när de kom
till Appahöj satte jätten ned bonden och red vidare.

Folkminnesarkivet, Lund

77
482

Acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson, Sk Albo hd

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

En gång var jätten ute och red och då red han mot Mellby
kyrktorn, så att hästen tappade en sko och kyrktornet blev
snett och det är så än.

Folkminnesarkivet, Lund

Acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson,

Sk Albo hd

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

482

8.8

En bonde skulle ha sitt barn döpt och gick till jätten i
Stenshuvud och ~~får~~ frågade om jätten ville stå fadder samt
bjöd honom till gillet.

"Ska de bli stort gille", frågade jätten.

-"Ja men, ska deså," säger bonden.

-"Ska ni ha pukare å trumpetare å trumslagare?" frågar jätten.

-"Ja men, ska vi så," säger bonden.

"Ja har ni trumslagare, så kommer inte jag," säger jätten "för
en gång när jag var ute och gick, mötte jag en trumslagare å
han slog ena låtet av mig, men faddergåva skall du få," sa jät-
ten.

Ao 1165

Folkminnesarkivet, Lund

482

Acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson,

Sk Albo hd

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

1927

Älven bodde i åar. Det var en man, men hur han såg ut, visste
mor C inte.

Ibland gick han opp och vältrade sig i gräset. Det kunde sy-
nas var han hade varit, för där låg gräset nerprässat. Ett
sådant ställe skulle man inte gå över, för då "fick man krop-
pen bräckter" och den värken var obotlig.

Folkminnesarkivet, Lund

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV 482

70
10

Acc.nr.

Uppt.nr.

uppt. Birger Andersson,

Sk Albo hd

St. Olof sm

uppt. nr 1927

Per av Gården Järningarna

Trollen kunde ibland komma och låna verktyg och matvaror hos bönderna. Men de lämnade alltid ordentligt igen vad de hade lånat.

11
482

11

Folkminnesarkivet, Lund

Doc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson,

Sk Albo hd

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

I Stenshuvud bor det jättar. En gång skulle jättekvinnan fö-
da och då hämtade jä ten "mor Hastig" (barnmorskan) och för-
de henne genom luften till deras bo i berget.

När hon skulle resa hem igen fick hon förklädet fullt av
kryllespån (hyvelspån) och fick åka hem med jätten genom luf-
ten. När hon kom hem så var kryllespånen förvandlade till guld-
pengar.

Folkminnesarkivet,Lund

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV
12
482

12.

Uppt.nr.
Cirjer Andersson, Sk Albo hd

En man som hette Buren var nyfiken om livet efter döden,så han bad sin kvinna,när hon dog,att hon skulle komma till honom och tala om,hur hon hade det.Men han fick aldrig någon ro, utan måste gå till prästen och be honom mana den döda i jord. Prästen som hette Trädgård,kom då en kväll och var klädd i hela sin skrud och hade biblen med sig.På vägen mötte han spöket.Och så läste han över det,så att det måste vända,och sen fick Buren frid för sin hustru.

13
482

13.

Folkminnesarkivet, Lund

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Acc.nr. Uppt.nr.
Lir er Andersson, Sk Albo hd

Mor C. hade aldrig hört annat om brunntjäsjan än att man skräm-
de barnen med henne, så att de skulle akta sig för brunnen.

Acc.nr. Uppt.nr.
Birger Andersson, Sk Albo hd

—
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Om man nyårsnatten, medan det ännu är ljust i fönstren tittar in genom dessa och får se någon av dem som sitter därinne utan huvud, så dör den personen innan det nya året är slut.

Mor Cissa fick alltid gå ut och se efter om någon skulle dö i deras hus, men hon såg aldrig något varsel.

Folkminnesarkivet, Lund

15

15

482

Acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson,

Sk Albo hd

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

När skatan skrattar vid gården kommer det främmande.

Folkminnesarkivet, Lund

16

482

Acc.nr. Uppt.nr,
Birger Andersson, Sk Albo hd

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

Om hornuen skriker blir det sneslabb (snöslask)

Folkminnesarkivet, Lund

17.
482

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Acc.nr. Uppt.nr.
Birger Andersson, Sk Albo hd

När räven skriker blir det oväder.

Folkminnesarkivet, Lund

482

18
482

18.

Uppt.nr,
Singer Andersson, Sk Albo hd

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Om en höna gal som en tupp, galer hon ut någon ur gården.

Folkminnesarkivet, Lund

19

482

Acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson,

Sk Albo hd

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Östergök är brögök

sunnergök är dögök

södergök är gläagök

norregök är sögegök.

Folkminnesarkivet, Lund

20

482

Acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson,

Sk Albo hd

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Där svalan trivs, trivs småkräken.

Folkminnesarkivet, Lund

21.

21

482

Acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson,

Sk Albo hd

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

När domherren kommer till gården blir det oväder..

Flyga svalorna lågt blir det regn, flyga de högt blir det vackert
väder.

(Historien om jungfru Maria och svalorna.)

Folkminnesarkivet, Lund

22

22.

482

doc.nr.

Uppt.nr.

Lirger Andersson, Sk Albo hd

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Sprätter elden, blir det storm.

Folkminnesarkivet, Lund

23.
23
482

Acc.nr.

Uppt.nr,

Lir er Andersson, Sk Albo hd

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Tjuter hunden, betyder det eldsvåda, om han håller nosen upp-
åt, men sänker han huvudet, betyder det dödsfall.

482

24
482

24.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

När C:s far skulle leda hem en ko, kom där en kvinna och
strök kon över ryggen. Sedan ville den inte äta.

En dag kom en finnkvinna till gården och av henne fick
far köpa en påse, som skulle ligga i spannen, när kon drack.

Vad det fanns i påsen, vågade far aldrig se efter, men en
daler kostade den, och kon blev bra.

Folkminnesarkivet, Lunc

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

25.

25

482

Acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson, Sk Albo hd

F. L. Oluf

Rackaren fick ej gå längre in i stugan än i den första
"skynningen" och det blev tätt vid dörren.

26
482 26.

Folkminnesarkivet, Lund

Acc.nr.

Uppt.nr.

Lirger Andersson,

Sk Albo hd

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

Lappskott kändes som värk och berodde på att någon ondsinnad
lapp hade siktat på den sjuke. För att bota honom sköt man
tvärs över honom med en silverkula.

Folkminnesarkivet, Lund

27 27.
482

1800-nr. Uppt.nr.
Birger Andersson, Sk Albohd

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Rothållaren skulle hålla en soldat, rusthållaren en ryttare
och häst.

Hoveribonden går till hova(gör dagsverkeh,) Huskaren sidder
ti husa (hyr lägenhet)

28.

28

482

Folkminnesarkivet, Lund
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Acc.nr. Uppt.nr.
Birger Andersson, Sk Albo hd

-5 64
Barnmorskan kallade *mor Cissa* för "mor Hastig."

Folkminnesarkivet, Lund

29 29

Acc.nr.

Uppt.nr.

Dir er Andersson,

Sk Albohd

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

482

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

På frågan om mor C kände till om präster kunde trolle, svarade hon:

"Ja, prästen kan trolle smöret av brödet, brukade min far säga."

30
482

30.

Folkminnesarkivet, Lund

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Acc.nr. Uppt.nr.
Birger Andersson, Sk Albo hd

Talet 13 var det inget särskilt med annat än att det förekom
i talesättet:

"Har du 13 fästmör, så har du en igen."

Folkminnesarkivet, Lund

31

31.

482

Acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson,

Sk Albo hd

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Om 7-talet berättade mor C. att hennes far brukade säga att
årtal, som innehöll siffran sju, blevo svåra år.

Folkminnesarkivet, Lund

32
482

32

Acc.nr. Uppt.nr.
Birger Andersson, . Sk Albo hd

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Man sade förr--och brukar så än-- säga till barnen att de inte skulle lämna något kvar av brädet, när de åt, för sista tuggan var trivelsebiten.